

23. mart 2020. godine

Radnici "Zastava oružja" na plaćenom odsustvu od 23. do 29. marta

Radnici namenske industrije "Zastava oružje" biće na plaćenom odsustvu od 23. marta do 29. marta da bi se izbegao rizik od širenja zaraze koronavirusom, rečeno je agenciji Beta u toj fabrici.

Tu odluku je doneo Krizni štab, po preporuci Vlade i Ministarstva odbrane Srbije.

U "Zastava oružju" će tokom prekida rada manji broj radnika raditi na održavanju mašinskih i energetskih postrojenja i opreme.

Minimum procesa rada uvešće i sektor "Ekonomika" i druge celine.

Radnici službe obezbeđenja radiće kao i do sada, 24 sata dnevno.

Fabrika oružja u Kragujevcu ima 2.500 radnika, a za odsustvo zbog vanredne situacije juče se prijavilo 379 - starosti od 60 do 65 godina, radnici sa hroničnim oboljenjima i roditelji s decom mlađom od 12 godina.

Kragujevačka fabrika "Fijat Krasler automobili Srbija" ranije je odlučila da prekine rad do 27. marta.

Gorenje zbog epidemije obustavlja proizvodnju na dve nedelje

Kinesko-slovenačka firma "Hisense - Gorenje" objavila je obustavljanje proizvodnje u svim svojim fabrikama u Evropi zbog zdravstvene krize izazvane epidemijom koronavirusa.

"Iako se u kompaniji i svim fabrikama rigorozno primenjuju stroge preventivne mere, i uprkos činjenici da postoji dovoljno zaštitne opreme, a u fabrikama dovoljno materijala za nastavak proizvodnje, biće sprovedena ova dodatna preventivna mera kako bi kompanija doprinela zaustavljanju epidemije i dodatno zaštitila zdravlje svih zaposlenih", piše u saopštenju.

Rukovodstvo kompanije i sindikat dogovorili su da se proizvodnja nastavi 6. aprila, osim ukoliko vlade država u kojima se fabrike nalaze, u međuvremenu ne donesu dodatne mere kojima se ograničava proizvodnja.

Dogovoreno je i da se zbog dvonedeljne obustave proizvodnje u Valjevu, Velenju i fabrici "Mora" u Češkoj radni dani nadoknade preostalim prošlogodišnjim slobodnim danima, a delom kroz dodatne radne dane u drugoj polovini godine.

"Zaposleni čija je stručnost neophodna za funkcionisanje kompanije, nastaviće rad kod kuće ili, ukoliko je to neophodno, u kompaniji, a da bi se održala komunikacija rukovodstvo kompanije i sindikat će ostati u stalnom kontaktu", navodi se u saopštenju.

Leoni privremeno obustavlja rad u fabrici u Prokuplju

Kompanija "Leoni Srbija" saopštila je da će od danas, 23. marta privremeno obustaviti kompletnu proizvodnju u toj fabrici u Prokuplju.

Kako se navodi saopštenju, odluka o obustavi proizvodnje doneta je zbog zastoja u proizvodnji kupaca te kompanije izazvanog opštom globalnom situacijom vezanom za pandemiju koronavirusa, kao i zbog vanredne situacije koja je u Srbiji uvedena u cilju sprečavanja daljeg širenja tog virusa.

"Ukoliko u narednim danima dodje do privremenog obustavljanja proizvodnje i u proizvodnim jedinicama u Malošištu i Kraljevu, svi naši zaposleni će biti blagovremeno obavešteni", naveli su oni.

Ta kompanija danas je privremeno obustavila proizvodnju u fabrici u Nišu.

Fabrika "Leoni" koja proizvodi kablove za auto industriju u Prokuplju zapošljava skoro 3.000 radnika. U fabrikama te kompanije širom Srbije zaposleno je oko 9.000 ljudi.

Vladan Vasić: "Tigar" će stati na 2 nedelje

Da je značano da proizvodnja u *Tigar Tajersu* stane kao jedna od mera usled epidemije virusa korona, smatra gradonačelnik Pirota Vladan Vasić, a svoje mišljenje izneo je na današnjem sastanku rukovodstvu ove fabrike.

Vasić je nakon sastanka potvrdio informacije *Južnih vesti* da čelni ljudi *Tigra* razmatraju dvonedeljni prekid rada, a gradonačelnik Pirota smatra da će do toga sigurno doći.

Bio sam na sastanku sa prva 2 čoveka fabrike. Ja sam rekao svoje mišljenje, mislim da je to dvostruko značajno. Ljudi u gradu misle da je zbog velike frekvencije radnika moguće da se nešto desi, a dvonedeljni prekid rada će ublažiti situaciju što se tiče panike. Sa ekonomske strane, oni su nagomilali zalihe, tu neće biti problema - kaže Vasić.

Izvori *Južnih vesti* iz fabrike kažu da će pirotaska fabrika stati sa proizvodnjom narednog petka, 27. marta, a Vasić dodaje da je trenutna situacija u Pirotu pod kontrolom.

Tamo nema odsustva posla ni zbog običnog gripa, a kamoli zbog nekog većeg problema. U Pirotu je situacija pod kontrolom, ali mi nismo izolovani od Srbije. Imamo rizične situacije u okolini, postoje potencijalne opasnosti i kod nas - kaže Vasić.

Podsetimo, pojedini radnici tvrde da francuska kompanija *Mišlen* koja posluje u Pirotu od mera zaštite povodom virusa korona nije preduzela ništa, a iz ovog preduzeća odgovaraju da se prate instrukcije Vlade, da su pojačane mere higijene, bezbednosti i opreza.

Radnici se žale i na nedostatak maski, dok iz fabrike tvrde da ih zaposleni iznose, pa su uveli dodatni pretres po izlasku iz kruga fabrike.

Kompanija *Tigar Tajers* koja je ogranak francuskog giganta *Mišlen* u Pirotu ima oko 3.000 radnika, radi u 3 smene sa oko 800 radnika u svakoj, a svoj pogon ima i u Babušnici.

"SMANJITE POREZE, PROLONGIRAJTE PDV" Domaći privrednici su svesni da je zdravlje na prvom mestu, ali ukazuju i na važnost "DANA POSLE"

Srpski privrednici su svesni težine aktuelne situacije i krize koja nas tek očekuje, i zato svi do jednog ističu da je apsolutni prioritet sačuvati živote, ali naglašavaju da se mora razmišljati i o "danu posle" i kako da se prebrode trenutni problemi.

Turizam, transport i logistika su trenutno najugroženiji sektori i mnoge kompanije već znaju da će im martovska dobit biti desetkovana, a ozbiljno se plaše i za poslovanje u narednim mesecima. Zato je većina poslovnih asocijacija već izašla sa predlozima i zahtevima državi za mere podrške, kako bi opstali u predstojećem kriznom periodu zbog širenja korona virusa u Srbiji.

Glavne mere odnose se na smanjenje ili oslobađanje od poreza i doprinosa, a predlažu se i određene beskamratne pozajmice ili jeftiniji krediti za privredu. Takođe, privrednici smatraju da bi im u trenutnoj situaciji značilo i odlaganje plaćanja PDV-a ili poreza na dobit i pozdravljaju moratorijum na otplatu kredita i odluku koju je nedavno donela NBS.

Predstavnici 12 bilateralnih privrednih komora u Srbiji uputili su zajedničku inicijativu Ministarstvu finansija za sprovođenje dodatnih mera podrške malim i srednjim preduzećima u zemlji, koja se suočavaju sa padom ili potpunim obustavljanjem aktivnosti zbog širenja korona virusa.

Kao dodatne ekonomske mere podrške preporučuju odlaganje poreskih i socijalnih naknada za mala i srednja privredna društva (poput smanjenja paušalnih poreskih obaveza, oslobađanje

poreza i doprinosa na zarade), zatim lakši pristup bankarskim kreditima, kao i direktnu podršku u vidu subvencije ili programa povratne pomoći i garancija za likvidnost.

Za teško pogođene sektore, kao što su turizam i ugostiteljstvo, kulturna industrija, međunarodni prevoz, predlažu otkazivanje plaćanja akontacija na dobit privrednih društava, te ukidanje doprinosa i poreza na zarade.

Hotelijeri bez posla, očekuju subvencije države

Predsednik Privredne komore Srbije Marko Čadež u razgovoru sa predstavnicima hotelijera, ocenio je da je hotelijerstvo prvo na udaru zbog velikog broja otkazivanja rezervacija. Najavio je da će biti razmotrene određene mere, poput pauze u otplati rata kredita, što je Vlada i usvojila, i eventualno smanjenje određenih poreskih obaveza.

Tomislav Momirović iz Udruženja hotelijera i restoratera Srbije HORES, inače prvi čovek Mone, kaže za "Blic Biznis" da su hotelijeri izašli sa dva nivoa mera. Prvi se tiče podrške za likvidnost, a drugi mera za oporavak.

"Činjenica je da naš posao u ovom trenutku ne postoji, mnogi mali hoteli su već zatvoreni, a mi veći se trudimo da zadržimo zaposlene, ali je pitanje koliko će to još trajati, s obzirom na to da prihoda nema. Naš predlog je da država finansijski pomogne hotelijerima kako bismo zadržali radna mesta, možda određenim subvencijama, a da se mi obavežemo da neće biti otpuštanja", ističe Momirović.

On navodi da bi mere za oporavak trebalo da se odnose na privremeno odlaganje otplate kredita, što je privreda i dobila, i smanjenje poreza i doprinosa. Dodaje da mu je drago što u Vladi Srbije postoji razumevanje za probleme hotelijera i da je određenih razgovora već bilo, ali da je u međuvremenu uvedeno vanredno stanje, a situacija se komplikuje i postoje novi prioriteti.

Turističke agencije traže vaučere i beskamratne kredite

Nacionalna asocijacija turističkih agencija Srbije JUTA tražila je od resornih državnih institucija direktnu pomoć i uvođenje tri mere kojima bi zaštitila između 5.000 i 7.000 zaposlenih, kao i na hiljade građana koji su uplatili aranžmane.

JUTA je od Vlade u pismu tražila uvođenje vrednosnih vaučera kojima bi uplaćene aranžmane biti moguće odložiti, zatim beskamratne pozajmica, kao i oslobađanje poreza i doprinosa na zaposlene i sve to u periodu dok traje kriza.

I poslodavci imaju slične zahteve, pa je tako Nebojša Atanacković iz Unije poslodavaca Srbije rekao posle sednice Socijalno-ekonomskog saveta u utorak da bi privrednici smanjivanjem obaveza kojima su opterećeni, odnosno oslobađanjem plaćanja poreza i doprinosa, bili u situaciji da višak sredstava isplate kao čistu platu.

“Mi smo na SES-u izašli sa zahtevom da se ne dozvoli da vlada ima različite odnose prema različitim subjektima u privredi, odnosno da se mere podrške u trenutnoj vanrednoj situaciji odnose podjednako na sve. Zatraženo je i da se privreda oslobodi nekih obaveza, plaćanja PDV-a ili poreza na dobit, što za sada nije uvaženo”, istakao je Atanacković.

On je naveo primere nekih zemalja, gde su države iz budžeta ili rezervi izdvojile sredstva, i predložio da se i kod nas preraspodeli budžet i da se odustane od nekih investicija, jer "s jedne strane, budžeti ne mogu da ostanu bez prihoda, ali s druge strane pravljenje budžeta iziskuje veću privrednu aktivnost".

NALED-ovih 10 mera za podršku privredi

Nacionalna alijansa za lokalni ekonomski razvoj (NALED) predložila je 10 mera za podršku privredi i očuvanje radnih mesta zbog korona virusa, među kojima je i privremeno smanjenje poreza i doprinosa na zarade ili njihovo odloženo plaćanje za male biznise i najosetljivije sektore.

Među predloženim merama su i obezbeđivanje jeftinih kredita za privredu uz podršku države i isplata jednokratne novčane pomoći ugroženim kompanijama i građanima koji ostanu bez posla.

Predlaže se i uspostavljanje fonda za finansijsku podršku gradovima i opštinama najviše pogođenim epidemijom. Takođe, predlaže se i blagovremena priprema javnih radova, kao načina za radno angažovanje ranjivih grupa i podsticanje lokalnog razvoja po završetku epidemije.

APEL PRIVREDNIKA "Mala i srednja preduzeća u Srbiji zapošljavaju 629 hiljada ljudi i pomoć preduzetnicima je PREKO POTREBNA"

Predstavnici mikro i malih preduzeća izneli su podatke o svom značaju za ukupnu ekonomiju Srbije i s tim u vezi nekoliko ključnih mera koje bi Vlada trebalo da donese, a koje bi, kako navode, bile spas za 629 hiljada ljudi, koliko zapošljavaju ova preduzeća u našoj zemlji.

Mala preduzeća u Srbiji stvaraju trećinu ukupnog BDP-a i zapošljavaju 44 odsto registrovanih zaposlenih. Svim tim ljudima posao je ugrožen jer je promet značajno smanjen ili potpuno obustavljen zbog epidemije, navodi se u pismu Glasa preduzetnika.

Apeluju da se mala i srednja preduzeća oslobode plaćanja poreza na dohodak,

doprinosa i poreza, dok traje vanredno stanje plus tri meseca. Zatim da budu oslobođena naplate komunalnih naknada, i ostalih nameta gradova i opština, dok traje vanredno stanje plus naredna tri meseca.

Takođe, traže trajnu meru plaćanja PDV-a po naplati.

Kako objašnjavaju, već same plate za zaposlene veliko su opterećenje u periodu kada im je rad sasvim ili skoro obustavljen.

"Zdravlje i bezbednost su na prvom mestu, ali da bi sve ove stotine hiljada ljudi i njihove porodice mogle da nastave život i posle vanrednog stanja, neophodno je da Vlada Srbije donese set mera kojim će pomoći malim preduzećima da prežive, kako bismo imali šansu da sutra ponovo budemo važan stub privrede i pospešimo ekonomski oporavak", navodi se u apelu.

Vučić: "Ne otpuštajte, molim vas, ljude"

Predsednik Aleksandar Vučić poslao je novu poruku privatnom sektoru i vlasnicima kompanija u Srbiji. Osim što ih je ponovo zamolio da ne otpuštaju ljude, jer kako je rekao, i oni moraju od nečega da žive, Vučić je poručio i da privatnicima ne može obećati i dati kao što to mnogi traže i hoće.

"Ne otpuštajte, molim vas, ljude, ovo je početak i tek traje 15 dana. Neću vam obećati da će vam država pokriti sav gubitak koji budete imali zbog ove krize. Deo hoćemo, all deo treba da snosite i vi", rekao je predsednik.

Država je, podsetimo, privredi dala mogućnost moratorijuma na otplatu kredita na najmanje 90 dana. NBS je smanjila refetentnu kamatnu stopu što omogućava jeftinije kredite. Privrednici su, međutim, više puta pominjali, da bi im najviše značilo prolongiranje plaćanja PDV i drugih poreskih obaveza.

"PRVO MI IZMERE TEMPERATURU, A ONDA ULAZIM U POGON" Kako danas izgleda dan radnika u proizvodnji hrane

Prilikom dolaska na posao zaposlenima se najpre meri telesna temperatura. Proizvodnja se organizuje u tri smene sa manjim grupama, a radnici u pogonima su raspoređeni tako da se maksimalno poštuje preporuka o bezbednoj međusobnoj udaljenosti.

Uz više pažnje koja se obraća na mere biosigurnosti, kretanje zaposlenih i uputstva za higijenu radnih prostorija, ovako otprilike danas izgleda dan u većini fabrika koje proizvode hranu.

Nakon uvođenja vanrednog stanja zbog epidemije korona virusa u Srbiji, sve se promenilo, pa tako i funkcionisanje privrede. Većina kompanija kojima posao to dozvoljava organizovala je rad od kuće, ali u mnogim proizvodnim delatnostima pogoni ne smeju da stanu.

Zato su preduzeća morala da prilagode svoj način proizvodnje, pogotovo u osetljivim delatnostima kao što je prehrambena industrija.

Fabrike koje moraju da nastave sa proizvodnjom uglavnom su posao organizovale u više smena, sa manje radnika. Tamo gde je to moguće, pogoni su prilagođeni da radnici imaju više prostora, odnosno da se poštuje preporuka o udaljenosti između dva zaposlena.

Brinući o potrebama građana i u nameri da zadovolji tražnju kupaca, kompanije Karneks i Žito Bačka organizovale su svoj rad u tri smene. U skladu sa naredbom da su radnici treće smene izuzeti od zabrane kretanja, oni će imati potvrde koje to i dokumentuju.

Mlin u Žito Bačkoj radi šest dana u nedelji, a kompanija Karneks redovno snabdeva tržište svim svojim proizvodima. U cilju zaštite zdravlja zaposlenih i bezbednog procesa rada i poslovanja, Karneks je formirao krizni štab koji je uveo preventivne mere za sprečavanje širenja Covid 19 virusa.

Pored postojećih uputstava, formulisane su jasno dodatne mere - zaposleni se ponašaju odgovorno prema sebi i drugima i dosledno primenjuju sve pisane procedure, sa pojačanom pažnjom na mere biosigurnosti, kretanje zaposlenih, uputstava za higijenu zaposlenih i radnih prostorija i prostora.

"Manje radnika je raspoređeno u smenama, poštuju se sve higijenske bezbednosne procedure u proizvodnom procesu. Postarali smo se da sve potrebe za našim proizvodima budu zadovoljene i da količine apsolutno ne manjkaju na domaćem tržištu", ističu ovi proizvođači hrane.

Kompanija Sunoko trenutno nije "u kampanji", pa je većini zaposlenih omogućila rad od kuće. Kako kažu, na liniji pakiranja se radi skraćeno, pri čemu se poštuju sve procedure i mere zaštite.

Jasno je da se privrednici još uvek prilagođavaju situaciji koja je svima nova i nepoznata, ali je značajno i to što proizvođači pridržavaju propisanih mera koje se tiču zaštite zdravlja zaposlenih, kao i higijenskih uslova rada.

Inače, predsednik Srbije, Vlada i Privredna komora već su nekoliko puta istakli da hrane ima dovoljno i naglasili da će fabrike prehrambene industrije nastaviti neometano da rade.

FISKALNI SAVET UPOZORAVA "Mere podrške opravdane, ali moraju biti privremene i dobro ciljane"

Najvažniji zadatak budžeta tokom pandemije izazvane virusom korona jeste da neposredno finansira sve troškove borbe za živote i zdravlje građana Srbije. Uz to, budžet bi morao da ima

važnu ulogu u umanjenju ekonomske štete za ugrožene građane i delove privrede koji će ovom krizom biti najviše pogođeni, ističe se u saopštenju Fiskalnog saveta Srbije.

Zato Fiskalni savet podržava jednokratno, privremeno povećanje budžetskog deficita i javnog duga (dok traje kriza), čak i u slučaju da ono bude relativno

veliko, pod uslovom da se ova sredstva usmere racionalno i odgovorno.

"Pandemija korona virusa imaće snažan negativan uticaj na svetsku ekonomiju i javne finansije većine zemalja uključujući i Srbiju. Oštar privredni pad koji se očekuje dovešće do automatskog smanjenja javnih prihoda, rasta budžetskog deficita i posledično do zaduživanja zemlje.

U takvim uslovima Vlada mora da izdvoji dodatna sredstva iz budžeta za sprovođenje mera pojačane zdravstvene zaštite stanovništva, što će još više povećati deficit i javni dug", navode iz Fiskalnog saveta.

Oni smatraju da bi trošak ublažavanja ekonomskih posledica ove krize za privredu i stanovništvo bio treći ozbiljan udar na budžet, koji će doći preko svega navedenog i jedino ga je moguće

finansirati zaduživanjem države. Fiskalni savet, međutim, ocenjuje da jeste opravdano da država tokom trajanja ove krize deo sredstava opredeli za finansijsku podršku/poreske olakšice ekonomski ugroženim delovima stanovništva i privrede.

"Iako će taj trošak izvesno postati javni dug koji će kasnije otplaćivati svi građani, Srbija je zahvaljujući zdravim javnim finansijama trenutno u mogućnosti to da uradi".

Fiskalni savet kaže da mere Vlade za umanjenje ekonomske štete ove krize moraju biti racionalno usmerene na najugroženije delove stanovništva i privrede. Najugroženiji su trenutno zaposleni u privatnom sektoru, koji bi mogli ostati bez posla i/ili primanja i mala i srednja preduzeća koja nemaju raspoložive resurse da se izbore s padom poslovne aktivnosti. Trenutno nisu ugroženi zaposleni u javnom sektoru i penzioneri jer oni imaju stabilne poslove i/ili stabilna primanja.

"Mere Vlade moraju biti privremene, dobro ciljane i ne smeju da dovedu do privilegovanog položaja pojedinih preduzeća. Fiskalni savet podržava i podstiče Vladu u nastojanjima da ublaži ekonomsku neizvesnost, čak i po cenu snažnijeg zaduživanja države", ističu iz Saveta i zaključuju da će cena potrebnih mera biti gotovo izvesno visoka, ali ju je opravdano platiti kako bi privatni sektor prošao kroz ovu (privremenu) krizu sa što manje posledica, odnosno da bi sutra svojim poslovanjem i plaćanjem poreza omogućio vraćanje novonastalog javnog duga.

VLADA OBUSTAVLJA PODSTICAJE Bez subvencija ostali proizvođači struje

Vlada Srbije donela je odluku da suspenduje isplate podsticaja za proizvodnju struje iz obnovljivih izvora i u visokoefikasnoj kogeneraciji - CHP, saznao je Balkan Green Energy News iz nekoliko dobro obaveštenih izvora.

Sagovornici portala bliski vladi potvrdili su da je Vlada na sastanku u petak, 20. marta 2020. godine, donela odluku da privremeno obustavi isplate povlašćenim proizvođačima struje iz obnovljivih izvora energije i postrojenja visokoefikasne kogeneracije.

Nova situacija je u skladu sa članom 27 ugovora o otkupu struje koji sklapa Elektroprivreda Srbije (EPS) sa proizvođačima električne energije koji imaju status povlašćenih proizvođača. On propisuje da jedna ugovorna strana u slučaju više sile može da odloži svoje obaveze.

Može se očekivati da će EPS uskoro zvanično obavestiti proizvođače struje o vladinoj odluci.

Po dobijenim informacijama, ova mera je samo privremenog tipa i proizvođači struje će nastaviti da dobijaju podsticaje po modelu definisanom u ugovorima čim se ukine vanredno stanje.

Tanjug/Blic biznis

STALNO ZAPOSLENJE ZA 568 LEKARA I 734 MEDICINSKE SESTRE Lončar: "Ko je do sada volontirao, dobija posao"

Lekari koji su do sada volontirali u zdravstvenim ustanovama, njih 568 i 734 medicinske sestre dobiće stalni posao i ulaze u zdravstveni sistem Srbije, kaže ministar zdravlja Zlatibor Lončar.

On je za TV Prva rekao da su neki od njih ugovore već dobili u petak, a da će ostali ugovore dobiti u ponedeljak.

MIHAJLOVIĆ IMA PORUKU ZA INVESTITORE "Održite nivo radova i zaštitite radnike"

Potpredsednica Vlade i ministarka građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture Zorana Mihajlović donela je preporuku svim investitorima kako u resoru Ministarstva, tako i privatnim investitorima o postupanju u vreme vanrednog stanja i epidemije virusa korona.

"Preporučuje se svim investitorima da učine sve kako bi održali nivo aktivnosti na gradilištima na realizaciji infrastrukturnih projekata, izgradnje i sanacije i rekonstrukcije puteva, železnice, u oblasti stanogradnje, komunalne infrastrukture i drugih poslova", navodi se u saopštenju resornog ministarstva.

Svi investitori imaju obavezu, ističu, da radnicima obezbede svu potrebnu primenu zaštite od virusa korona, u skladu sa odlukama Vlade Srbije.

"Ministarstvo će i tokom vanrednog stanja imati redovnu komunikaciju sa svim investitorima na najvećim infrastrukturnim projektima u zemlji kako bismo zajedno uspešno prošli kroz ovo teško vreme", poručuju nadležni.

ПОЛИТИКА

Privatnici da slede državu i da ne otpuštaju radnike

Ministar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Zoran Đorđević izjavio je da je otpuštanje radnika bez osnova i slanje zaposlenih na neplaćen odmor bez njihove saglasnosti predstavlja kršenje radnog prava i poručio da će svi poslodavci koji to rade biti kažnjeni, a da će država stati iza radnika koji se nađu u takvoj situaciji.

Đorđević je povodom navoda da je od uvođenja vanrednog stanja veliki broj zaposlenih u privatnom sektoru dobio otkaz ili poslat na neplaćeno odsustvo, rekao da Zakon o radu jasno definiše prava, obaveze i postupanje poslodavaca i da postoji niz mera koje mogu da preuzmu u vanrednom stanju, ali da otpuštanje radnika bez osnova i slanje na neplaćene odmomore predstavlja kršenje zakona.

„To se ne odnosi samo na stalno zaposlene, ista prava imaju i radnici sa ugovorima na određeno i ugovorima o privremeno povremenim poslovima”, rekao je Đorđević za TV Prva, javlja Tanjug.

On je apelovao na poslodavce da slede primer države i da ne otpuštaju radnike i ne smanjuju im plate tokom vanrednog stanja.

„Neka izdrže, neće ovo daveka da traje, a u interesu države je da kada sve prođe naša privreda dobije zamajac i nastavi tamo gde je stala”, rekao je Đorđević.

Upitan o navodima da su od uvođenja vanrednog stanja u Kragujevcu, na primer, otpuštene desetine radnika u ugostiteljstvu i turizmu ili su poslani na neplaćene odmomore, a na pitanje kome oni mogu da se obrate, Đorđević je ponovio da poslodavac ne može da pošalje radnika na neplaćeno bez njegove saglasnosti radnika.

„Oni koji su izubili posao mogu da se obrate Nacionalnoj službi za zapošljavanje kako bi dobili naknadu”, kazao je ministar.

Na konstataciju da se građani žale da ne rade šalteri i da ne mogu da se prijave Nacionalnoj službi za zapošljavanje te da ostaju bez zdravstvenog osiguranja, Đorđević je kazao da šalteri nisu radili u petak zbog mera koje je uvela Vlada Srbije, ali da će od ponedeljka početi elektronsko prijavljivanje.

Upitan da li će punu zaradu primati zaposleni koji rade od kuće jer imaju decu mlađu od 12 godina, Đorđević je rekao da to zavisi od rešenja kojim je regulisano njihovo odsustvo sa radnog mesta i naglasio da se rad od kuće plaća.

„Tako da nema bojazni da će bilo ko ostati bez zarade za taj period. Ne postoji način da se takav rad tretira, a da ne bude plaćen, u zavisnosti od rešenja, da li je to 100, 80 ili 60 odsto”, naveo je ministar.

Napomenuo je da je za zaposlene koji su u samoizolaciji važno da imaju rešenje nadležnog organa da su u samoizolaciji na osnovu kojeg će im biti plaćeno odsustvo.

Na opasku da mnogi poslodavci nisu obezbedili zaštitnu opremu radnicima u pekarama, marketima... ministar je podsetio da je dužnost i obaveza svakog poslodavca je da birne o bezbednosti i zdravlju na radu svakog radnika i apelovao da takve poslodavce prijave inspekciji za rad.

„Uveren sam da će se od danas sve promeni jer nam stiže pomoć od Kine kojoj se u ime vlade zahvaljujem u ime Vlade Srbije. Zaštitna sredstva i materijal će od ponedeljka svima biti na raspolaganju”, kazao je Đorđević.

Paušalci privremeno odjavljuju radnje

U Agenciji za privredne registre 502 preduzetnika su tražila da zamrznu delatnost

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić zamolio je vlasnike privatnih firmi da se suzdrže u naredna dva meseca i da ne otpuštaju radnike. Obećao je da će država pomoći preduzećima koja dokažu da je njihovo poslovanje ugroženo virusom korona tako što će nadomestiti deo plata za zaposlene.

Siniša Mali, ministar finansija, pre nekoliko dana je najavio novi set mera, u zavisnosti od toga kako se bude razvijala situacija. On je pokušao da umiri javnost, rekavši da je Srbija potpuno likvidna i ima novca da prebrodi krizu. Na računu budžeta nalazi se 212 milijardi dinara.

Međutim, privreda izgleda da ne može da čeka. Preduzetnici koji rade sami za svoju platu, poput frizera, kozmetičara, krojača, taksista, programera, vlasnika restorana i samostalnih trgovinskih radnji počeli su privremeno da zatvaraju firme. U Agenciji za

privredne registre su 502 paušalca tražila da zamrznu status kako ne bi morali da plaćaju obaveze. Tokom epidemije frizeri i kozmetičari nemaju gotovo nikakve prihode, pošto im je posebnim odlukama u pojedinim gradovima već zabranjen rad. U svakom slučaju, očekuje se da će narednih dana broj onih koji privremeno gase firme, prvenstveno zanatlija, biti znatno veći. Paušalci imaju mogućnost da na određeno ili neodređeno vreme prekinu obavljanje delatnosti, to jest da zamrznu poslovanje. Privremeno zatvaranje će pomoći da se ne gomilaju troškovi prema državi, ali nameće se mnogo važnije pitanje – kako će ovi ljudi bez mesečnih primanja pregurati krizu.

Paušalci, kojih je u Srbiji 271.058, u redovnim okolnostima privremeno odjavljuju radnje radi korišćenja godišnjeg odmora, bolovanja, u slučaju problema u poslovanju...

Prema oceni Dragoljuba Rajića, iz Mreže za poslovnu podršku, matematika je jasna. Velika preduzeća mogu da prežive jer imaju rezerve i mogu da ih povuku iz matičnih firmi.

– Ako se bude čekalo dva meseca, biće problem i sve više njih će zamrzavati poslovanje i odjavljivati radnje. Dojče banka je objavila analizu prema kojoj će ovo biti najveća kriza posle

1930. U Evropi je pad tražnje između 15 i 30 odsto, dok je za vreme krize 2008. u proseku bio 20 odsto. U Kini je pad celokupne industrije 37,91 odsto. Oporavak od ove krize neće biti lak i zato sve zemlje pripremaju velike novčane iznose pomoći koji se mere stotinama milijardi evra. Uz to idu i poreske olakšice – kaže Rajić i dodaje da bi naša država trebalo to da sledi.

Prema njegovom mišljenju, predlog Američke privredne komore, upućen Vladi Srbije za očuvanje zaposlenosti i brži oporavak nakon krize, jeste dobar i novi set mera bi trebalo da ide u tom pravcu.

Ovo udruženje predlaže smanjivanje poreza i doprinosa u slučaju odsustva sa rada do 30 dana zbog virusa korona. Potom oslobađanje od poreza i doprinosa za vreme prekida rada. Zatim, kako bi se obezbedila likvidnost kompanija, predlažu umanjene u iznosu od 50 odsto na akontaciju poreza na dobit za 2020. godinu za pravna lica i preduzetnike uz plaćanje prema godišnjem obračunu sledeće godine.

– Privremeno zatvaranje će pomoći da se ne gomilaju troškovi prema državi, ali nameće se mnogo važnije pitanje, a to je kako će ovi ljudi, bez mesečnih primanja, prebroditi novonastalu krizu – navedeno je u saopštenju Američke privredne komore.

I NALED je takođe uputio vladi predloge kao što su privremeno smanjenje poreza i doprinosa na zarade ili njihovo odloženo plaćanje za mali biznis i najosetljivije sektore. Potom, obezbeđivanje jeftinih kredita za privredu uz podršku države, kao i isplata jednokratne novčane pomoći ugroženim kompanijama i građanima koji ostanu bez posla.

Iz NALED-a predlažu uvođenje produženog porodiljskog bolovanja i vaučera za angažovanje pomoći za čuvanje dece kako bi zaposleni roditelji lakše prebrodili zatvaranje škola. Na spisku mera je oslobađanje od poreza i doprinosa u prvoj godini poslovanja za preduzetnike paušalce kako bi se podstaklo samozapošljavanje. Ali i uspostavljanje fonda za finansijsku podršku gradovima i opštinama najviše pogođenim epidemijom.

Od mera koje su do sada preduzete jesu pauza u otplati kredita od 90 dana za privredu i građane. Narodna banka Srbije je snizila referentnu kamatnu stopu kako bi pomogla privredu, što omogućava jeftine kredite. Vlada Srbije je donela uredbu koja nalaže poslodavcima da omoguće zaposlenima da rade od kuće i da za to dobiju punu zaradu.

U fabrici „Henkel“ u Kruševcu izvršena dezinfekcija

Dvojica radnika zaražena koronavirusom radnici u „Henkelovoj“ fabrici, nekadašnjoj „Merimi“

Dvojica zaraženih koronavirusom su radnici „Henkela“ u Kruševcu. To je otkrio direktor Bezbednosno-informativne agencije Bratislav Gašić, koji je prisustvovao sednici Štaba za vanredne situacije u Kruševcu.

– Što se tiče „Henkela“, ja vidim da je izvršena velika dezinfekcija. Svi radnici sa kojima su dvojica obolelih imali kontakt su u samoizolaciji, što je preventivno i najbitnije u ovom trenutku uraditi. Naravno, sada širimo taj krug sa kojima su ostali bili u kontaktu. U ovom trenutku molim građane Kruševca i Rasinskog okruga da poštuju mere samoizolacije. Što manje kontakata, što manje viđanja, što manje kućnih poseta – rekao je Gašić.

Nezvanično saznajemo da su radnici zaraženi koronavirusom radili na montaži novih mašina koje su pristigle iz Nemačke. Da li je na mašinama dospeo i koronavirus i da li su mašine na propisan način dezinfikovane, ostaje da se vidi.

Poziv zdravstvenim radnicima iz dijaspore da se jave

Program „Tačka povratka”, u saradnji sa Ministarstvom spoljnih poslova i diplomatsko-konzularnim predstavništvima Srbije i uz podršku Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), pozvao je danas slobodne medicinske radnike i radnice u inostranstvu da prijave svoju raspoloživost ukoliko su spremni da se, ako ustreba, privremeno vrata i svojim znanjem, iskustvom i veštinama

pomognu u borbi sa epidemijom koronavirusa u Srbiji.

Usled rastućeg pritiska na zdravstveni sistem, u želji da se na vreme pripremimo i podržimo borbu za očuvanje života i zdravlja građana Srbije, pozivamo sve slobodne zdravstvene radnike i radnice, lekare, medicinske sestre, medicinske tehničare i druge zdravstvene stručnjake koji se nalaze u inostranstvu, da dostave informacije o svojoj raspoloživosti, kao i konkretnom stručnom znanju i iskustvu, saopštila je „Tačka povratka”, prenosi Tanjug.

Ove informacije, navodi se, koristiće se radi evidencije kapaciteta, uspostavljanja saradnje i potencijalnog konkretnog volonterskog angažmana u obezbeđivanju pomoći najugroženijim građanima u najkraćem mogućem roku.

Vlada Republike Srbije, Program „Tačka povratka” i UNDP pozivaju sve koji žele da odgovore na ovaj poziv da to učine popunjavanjem online obrasca na adresi: <https://tackapovratka.rs/> kaže se u saopštenju.

„Tačka povratka” je platforma čija je misija da srpskoj dijaspori pruži informacije o svim načinima stupanja u kontakt sa Srbijom, te mogućnostima za pružanje pomoći kao i cirkulaciji informacija za pojedince koji žele da se vrata u zemlju.

Novo radno vreme NIS Petrol i Gazprom benzinskih stanica

Obaveštavamo vas da smo u skladu sa novim odlukama nadležnih institucija Republike Srbije, definisali novo radno vreme NIS Petrol i Gazprom benzinskih stanica.

Benzinske stanice NIS Petrola i Gazproma za potrošače biće otvorene od 7 do 15 časova, dok će određene stanice raditi bez prekida i biće dostupne samo za snabdevanje državnih organa, zdravstvenih i drugih javnih institucija, kao i pravnih i fizičkih lica sa posebnim dozvolama za kretanje tokom trajanja policijskog časa.

Proizvodnja i isporuka, kao i prodaja goriva na NIS Petrol i Gazprom benzinskim stanicama odvijaju se u najboljem redu. NIS je spreman za stabilno snabdevanje stanovništva, privrede i javnih institucija. Proizvodnja u Rafineriji nafte Pančevo se

obavlja nesmetano, kao i distribucija naftnih derivata.

NIS će nastaviti da poštuje sve preporuke Vlade Srbije povodom novonastale situacije. O svim eventualnim promenama radnih vremena naših benzinskih stanica, bićete blagovremeno obavешteni na društvenim mrežama i sajtovima NIS Petrol, Gazprom i „Sa nama na putu“.

Biznis & Finansije

Mere za ublažavanje ekonomskih posledica epidemije usmeriti na najugroženije

Umesto ishitrenih odluka države, mere za ublažavanje ekonomskih posledica virusa korone bi trebalo usmeriti na najugroženije industrije i građane, ističu stručnjaci beogradskog Ekonomskog fakulteta u analizi objavljenoj u najnovijem broju “Kvartalnog monitora”.

Kakve posledice će pretrpeti privreda Srbije nije moguće prognozirati sa sigurnošću, zbog niza nepoznatih faktora kao što su koliko će trajati epidemija, koliko ukupno ljudi će biti zaraženo, koliko njih izdvojeno u karantine u Srbiji i zemljama koje su naši glavni ekonomski partneri...

Takođe, za sada su samo delimično poznate mere ublažavanja posledica pandemije koje će se primeniti kod nas i u državama na koje je Srbija najviše ekonomski upućena.

Rast fiskalnog deficita

Ukoliko bi se epidemija u Srbiji zaustavila polovinom ove godine, rast BDP bi umesto prognoziranih 4%, verovatno bio upola manji zbog usporavanja privrede u prvoj polovini godine, uz očekivani oporavak tokom poslednja dva kvartala 2020.

Sporiji rast BDP, smanjena domaća potražnja i pogoršana likvidnost poreskih obveznika automatski će smanjiti poreske prihode i povećati rast fiskalnog deficita na oko 1,5% BDP. Deficit bi mogao dodatno da poraste zbog direktnih troškova u primeni mera za suzbijanje zaraze i umanjenja posledica po privredu.

S druge strane, za očekivati je da se planirane javne investicije realizuju sporije, zbog nedostatka radnika i određenih sirovina. To bi moglo da smanji rashode države, pa bi na kraju fiskalni deficit u ovoj godini mogao da iznosi od 2 do 2,5% BDP.

Moguć brz oporavak

Ukoliko bi pandemija trajala tokom cele 2020. godine, Srbija bi ušla u recesiju, fiskalni deficit bi premašio 3%, znatno bi opao udeo stranih investicija, smanjile bi se devizne rezerve i pojačali pritisci na slabljenje dinara.

Ipak, ako bi se pandemija u svetu završila do kraja ove godine, kao i u slučaju drugih prirodnih katastrofa, privreda bi već u narednoj godini velikim delom počela snažno da se oporavlja.

Za razliku od dugotrajnijih recesija koje su izazvane unutrašnjim problemima privrednog sistema (nenaplativi visoki javni dugovi, naduvane cene hartija od vrednosti i realne imovine, vioska korupcija i neefikasna država), prirodne katastrofe i pandemije dovode do naglog pada privrede, nakon čega sledi brz oporavak.

Koje mere mogu imati efekta

Mere za ublažavanje ekonomskih posledica korona virusa bi trebalo da budu usmerene na najugorženije industrije i građane i vremenski ograničene tokom trajanja epidemije.

Odobranje privremenih poreskih olakšica za preduzeća koja posluju u najugoroženijim delatnostima, poput turizma i transporta, kako bi ona premostila probleme sa likvidnošću, trebalo bi da obuhvate oslobađanje od poreza na imovinu, odlaganje plaćanja poreza na zarade i socijalnih doprinosa za zaposlene koji nisu radili u periodu epidemije, uz uslov da ne otpuštaju radnike.

Država bi mogla da formira fond iz koga bi odobravalala vanrednu socijalnu pomoć radnicima koji su usled epidemije prestali da dolaze na posao.

Na isti način treba pristupiti i odlaganju vraćanja kredita. Ta mera bi trebalo da se odnosi samo na firme koje posluju u najugoroženijim delatnostima i na građane koji ne ostvaruju zaradu tokom trajanja epidemije, a ne na sve.

Stoga odluka o opštoj obustavi vraćanja kredita u periodu od 90 dana nije ekonomski opravdana i mogla bi da ugrozi poslovanje banaka koje su takođe deo privrede. Država bi mogla da ponudi subvencije ili garancije za bankarske kredite za likvidnost malim i srednjim preduzećima kako bi ona premostila teškoće.

U ovakvoj situaciji će predstavljati uspeh ako ne dođe do pada javnih investicija, a njihovo povećavanje u sklopu stimulativnih mera nije ekonomski opravdano niti realno. Pre svega zato što je usled objektivnih teškoća teško obezbediti potrebne radnike i određene repromaterijale, pa sve do činjenice da tako finansirani projekti ne mogu da se realizuju kvalitetno i prema propisanim procedurama u kratkom roku.

Uticaj epidemije na rast BDP u 2020. godini

- Epidemija korona virusa će uticati na snažan i relativno kratkotrajan pad BDP
- Nakon okončanja epidemije uslediće brz oporavak BDP, slično kao i nakon drugih prirodnih katastrofa
- Ukoliko se epidemija okonča tokom prve polovine godine, Srbija bi u 2020. mogla da ostvari rast BDP od oko 2%
- Ukoliko se epidemija produži na celu godinu, Srbija bi u 2020. godini imala pad BDP, odnosno ušla bi u recesiju
- U 2021. godini se očekuje oporavak privrede od epidemije i relativno visoka stopa rasta BDP, kojom će biti nadoknađen veliki deo izgubljenog BDP u ovoj godini

Uticaj epidemije na tržište rada u Srbiji

Epidemija će na više načina uticati na tržište rada u Srbiji:

- Sporiji rast BDP na nivou godine ili čak njegov pad će smanjiti tražnju za radnom snagom u Srbiji
- Veliki broj preduzeća će se suočiti sa nelikvidnošću
- Usporavanje rasta i recesija u Zapadnoj Evropi će privremeno zaustaviti emigraciju radne snage
- Deo radnika koji je inostranstvu imao privremene aranžmane vратиće se u Srbiju usled čega će nezaposlenost porasti
- Očekuje se da će zaposlenost u privatnom sektoru privremeno opasti
- Zarade u privatnom sektoru će u ovoj godini stagnirati ili će ostvariti minimalan rast
- U sektorima koji su snažno pogođeni epidemijom verovatno je kašnjenje u isplati zarada
- Dodatno trajno povećanje zarada od 10% u zdravstvu predstavlja primer nepromišljene impulsivne odluke
- Adekvatna politika bi bila isplata posebnih dodataka za zdravstvene radnike u periodu epidemije, dok bi se zarade povećavale u okviru redovne budžetske procedure

Uticao epidemije na spoljnoekonomske odnose Srbije

- Epidemija kao i administrativna ograničenja kretanja ljudi i roba uticaće na smanjenje spoljne trgovine Srbije u 2020. godini
- Procenjuje se da će smanjenje uvoza biti veće od smanjenja izvoza, usled čega će spoljnotgovinski deficit biti manji
- Doznake će verovatno biti smanjene jer su epidemijom pogođene i zemlje iz kojih one dolaze (kao i 2008. godine), dok će odliv kapitala po osnovu kamata i dividendi biti nešto veći
- Kao neto rezultat promena očekuje se da će deficit tekućeg platnog bilansa opasti u ovoj godini
- Pad priliva kapitala će biti nagao i snažan
- Deficit tekućeg bilansa, iako smanjen, neće moći da se finansira iz priliva stranog kapitala
- Smanjenje deficita u tekućem bilansu će se finansirati delom iz priliva stranog kapitala, delom iz deviznih rezervi NBS
- Trošenje deviznih rezervi će predstavljati cenu za neadekvatnu politiku kursa i ekonomski neodrživ rast zarada tokom poslednje tri godine
- Nivo deviznih rezervi je visok tako da za sada nema rizika od platnobilanse krize

Uticao epidemije na kretanje inflacije i kurs

- Epidemija značajno utiče na promenu ponude i tražnje proizvoda
- Ne očekuje se znatnija promena inflacije
- Administrativnim merama se sprečava rast cena proizvoda koji imaju privremeni rast tražnje (prehrambeni, farmaceutski, higijenski i dr.)
- Pad cena sirove nafte će delovati deflatorno, ali nije sigurno koliko će trajati
- Može se očekivati i pad cena trajnih potrošnih dobara
- Zbog naglog pada priliva stranog kapitala očekuje se rast tražnje za devizama na deviznom tržištu
- NBS će verovatno biti spremna da troši devizne rezerve kako bi sprečile slabljenje dinara

Uticao epidemije na fiskalnu poziciju Srbije i moguće mere fiskalne politike

- Epidemija će automatski uticati na povećanje fiskalnog deficita jer će poreski prihodi značajno opasti zbog pada privredne aktivnosti
- Ako rast BDP bude 2% fiskalni deficit će zbog pada poreskih prihoda, manje likvidnosti i pada poreske discipline porasti na oko 1,5% BDP, umesto planiranih 0,5% BDP
- Epidemija će uticati na dodatni rast javnih rashoda između 0,5 i 1% BDP

- Javni rashodi za zdravstvo, bezbednost i dr. će biti veći od plana
- Država će verovatno uvesti određena odlaganja plaćanja poreza, privremena oslobađanja, odobriti neke subvencije, što će povećati rashode
- Realizacija javnih investicija će verovatno biti manja od plana, što će smanjiti rashode
- Ukupni fiskalni deficit bi mogao da bude u intervalu od 2 do 2,5% BDP, a ako se epidemija produži na celu godinu deficit bi bio preko 3% BDP

Mogući odgovori monetarno-kreditne politike na epidemiju

- Epidemija će negativno uticati na privredu i finansijski sektor Srbije usled pada privredne aktivnosti i rasta nelikvidnosti privrede i građana
- Izvesno je da će učešće loših kredita u ukupnim kreditima biti povećano, ali to neće ugroziti ukupan bankarski sektor
- Uticaj epidemije na privredu će biti kratkotrajan i selektivan, neće biti podjednako pogođeni svi delovi privrede i građani, pa stoga i mere ekonomske politike treba da budu selektivne
- Nije opravdano da se obustavi u potpunosti naplata glavnice kredita i kamata u periodu od tri meseca
- Ovu meru je trebalo primeniti samo za delatnosti i preduzeća koja su snažno pogođena efektima epidemije (hoteljerstvo, transport,), nema razloga da se ona primenuje za prehrambenu ili farmaceutsku industriju i za građane koji redovno primaju zaradu
- Epidemija će izazvati nagli pad priliva stranog kapitala, usled čega će se pojaviti neravnoteža na deviznom tržištu
- Opravdano je da NBS interveniše na devizom tržištu i da spreči naglo i veliko slabljenje dinara
- Blago slabljenje dinara bi dobrodošlo, ali tek nakon stabilizacije stanja

Izvor: Kvartalni monitor, publikacija u izdanju Ekonomskog fakulteta u Beogradu i FREN-a

---

srbijadanas.com

**NAPLAĆUJU KAMATE I TOKOM VANREDNOG STANJA:
Banke pronašle način da se okoriste i tokom korona
virusa**

Banke su objavile konačan odgovor koji je zanimao mnoge građane.

Banke će ipak naplaćivati kamate i tokom trajanja vanrednog stanja. Naime, iako su načelno izašli u susret korisnicima i odložili sve obaveze tokom trajanja vanrednog stanja, u celoj priči postoji jedna velika začkoljica.

Na svojim sajtovima domaće banke su objavile sve podatke o moratorijumu na isplatu, kao i podatke koje građani i pravna lica moraju da znaju o odloženoj isplati.

Zastoj isplate će trajati 90 dana, tačnije do prestanka vanrednog stanja. Pozivajući se na odluku Narodne banke Srbije o privremenim merama za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema, koja je posledica pandemije korona virusa i uvođenja vanrednog stanja u Republici Srbiji, banke daju dužnicima ponudu zastoja u otplati obaveza kredita, garancija, akreditiva, dozvoljenog prekoračenja računa i drugih kreditnih proizvoda.

To podrazumeva da će doći do zastoja u otplati dospelih kreditnih obaveza prema bankama, ali će one i dalje naplaćivati kamatu tokom trajanja vanrednog stanja, i pored preporuka Vlade da se usklade naplate svih obaveza.

Drugi problem je što banke smatraju da su samim tim što su objavile ove podatke na svojim internet stranicama obavestile građane, iako je sigurno da neće svaki korisnik njihovih usluga pročitati ovo obaveštenje.